

Практикум из рачунарске анализе кола

др Милка Потребић, ванредни професор, 19.12.2019.

Tow-Thomas state-variable biquad, MAX274 active filter

ЗАДАТАК

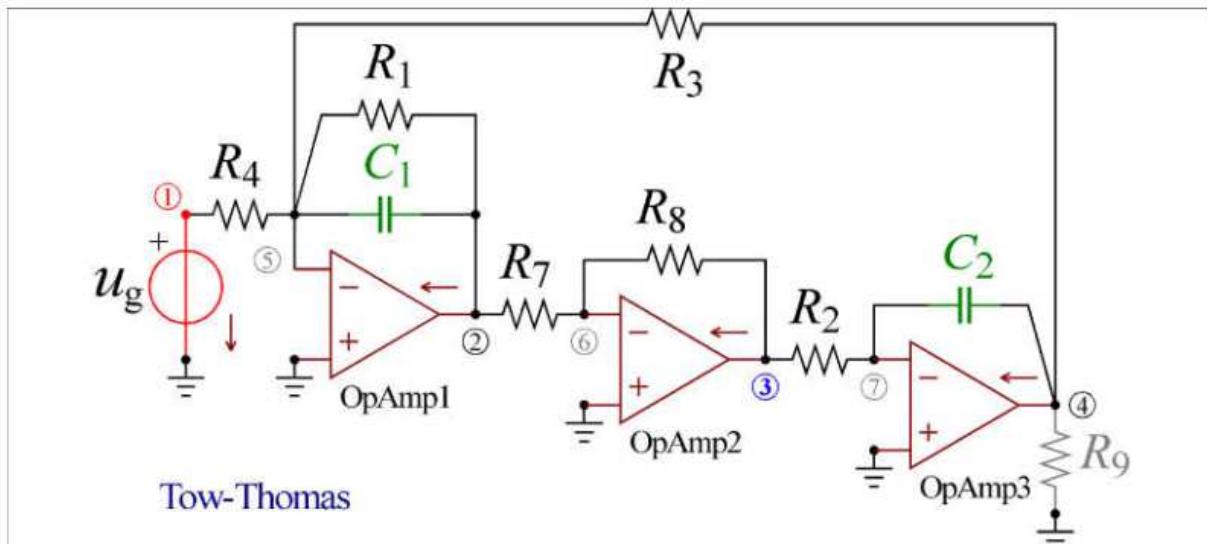
ТТ реализација филтра (Tow-Thomas state-variable biquad, MAX274 active filter) има познате вредности елемената $R_1 = (3/2)R$, $R_2 = R_3 = R$, $R_4 = (3/4)R$, $R_7 = R_8 = R$, $C_1 = C_2 = 1/(R\Omega)$ и познати су реални параметри R , $\Omega > 0$.

Одредити трансфер функцију $H(s) = V_3(s)/U_g(s)$ (уопштену преносну комплексну функцију електричног кола у области унилатералне Лапласове трансформације, трансмитансу напона), њене нуле и полове.

Одредити амплитудски одзив $H(\omega)$, пропусни опсег 3dB, његову ширину и граничне учестаности.

Нацртати амплитудску карактеристику. Обележити осе графика, координатни почетак, пресеке и додире графика са осама, и тачке екстремума.

Одредити импулсни одзив (Гринову функцију) и одскочни одзив (индициону функцију) за напон чвора 3, као и њихов домен (област дефинисаности у времену).

РЕШЕЊЕ

Приказ грчких слова

```
[Omega:=`&Omega; `;
Ω
omega:=`&omega; `;
ω]
```

Увођење претпоставки за параметре електричног кола

```
[assume(R1>0 and R2>0 and R3>0 and R4>0 and R7>0 and R8>0 and
R9>0 and C1>0 and C2>0 and Omega>0 and omega>0)
zamena:={R1=3*R/2, R2=R, R3=R, R4=3*R/4, R7=R, R8=R, C1=1/(R*Omega),
C2=1/(R*Omega)}
{R2 = R, R3 = R, R7 = R, R8 = R, C1 = 1/(R*Omega), C2 = 1/(R*Omega), R1 = 3 R/2, R4 = 3 R/4}
```

Замена параметара електричног кола

```
[vrednosti:={R=1, C=1, Omega=1}
{Ω = 1, C = 1, R = 1}]
```

Једначине електричног кола у домену Лапласове трансформације

Користићемо сажети уопштени поступак напона чвирова (CMNA, Compacted Modified Nodal Analysis) за постављање комплексних једначина кола. За потенцијал чвора 1 ћемо користити једначину елемента $V_1(s) = U_g(s)$. За потенцијале чвирова 5, 6 и 7 користићемо једначине елемената $V_5(s) = 0$, $V_6(s) = 0$, $V_7(s) = 0$. За улазне струје операционих појачавача нећемо уводити посебне променљиве, већ ћемо користити једначине елемента и сматрати да су те струје једнаке нули. У задатку се не траже струја напонског извора и излазне струје операционих појачавача, тако да можемо изоставити једначине у којима се те струје појављују, а то су једначине за чворове 1, 2, 3 и 4. Комплексне једначине

CMNA електричног кола се постављају за чворове 5, 6 и 7, а променљиве су комплексни потенцијали чврода.

$$\begin{aligned} \text{jednacine:} &= \{-(V1-V5)/R4 + (V5-V2)/R1 + (V5-V4)/R3 + s*C1*(V5-V2) = 0, \\ &-(V2-V6)/R7 + (V6-V3)/R8 = 0, \\ &-(V3-V7)/R2 + s*C2*(V7-V4) = 0, \\ &V1=Ug, V5=0, V6=0, V7=0\} \\ &\left\{ V1 = Ug, -\frac{V2 - V5}{R1} - \frac{V1 - V5}{R4} - \frac{V4 - V5}{R3} - C1 s (V2 - V5) = 0, V5 = 0, V6 = 0, \right. \\ &\left. V7 = 0, -\frac{V2 - V6}{R7} - \frac{V3 - V6}{R8} = 0, -\frac{V3 - V7}{R2} - C2 s (V4 - V7) = 0 \right\} \end{aligned}$$

Променљиве електричног кола

$$\begin{aligned} \text{promenljive:} &= \{V1, V2, V3, V4, V5, V6, V7\} \\ &\{V1, V2, V3, V4, V5, V6, V7\} \end{aligned}$$

Налажење променљивих електричног кола

$$\begin{aligned} \text{resenje:} &= \text{linsolve(jednacine, promenljive)} \\ &\left[V1 = Ug, V2 = -\frac{C2 R1 R2 R3 R7 Ug s}{\sigma_1}, V3 = \frac{C2 R1 R2 R3 R8 Ug s}{\sigma_1}, V4 = -\frac{R1 R3 R8 Ug}{\sigma_1}, V5 = 0, V6 = 0, V7 = 0 \right] \\ &\text{where} \\ &\sigma_1 = R4 (C1 C2 R1 R2 R3 R7 s^2 + C2 R2 R3 R7 s + R1 R8) \end{aligned}$$

Трансфер функцију $H(s)=V_3(s)/Ug(s)$

$$\begin{aligned} H(s) &:= \text{simplify}((V3|resenje)/Ug) | \text{zamena} \\ &\frac{4 \Omega s}{3 \Omega^2 + 2 \Omega s + 3 s^2} \end{aligned}$$

Именилац трансфер функцију $H(s)=V_3(s)/Ug(s)$

$$\begin{aligned} \text{imenilac:} &= \text{denom}(H(s)) \\ &3 \Omega^2 + 2 \Omega s + 3 s^2 \end{aligned}$$

Бројилац трансфер функцију $H(s)=V_3(s)/Ug(s)$

$$\begin{aligned} \text{Brojilac:} &= \text{numer}(H(s)) \\ &4 \Omega s \end{aligned}$$

Полови трансфер функцију $H(s)=V_3(s)/Ug(s)$

$$\begin{aligned} \text{Polovi:} &= \text{solve}(\text{imenilac}=0, s) \\ &\left\{ -\frac{\Omega}{3} - \frac{2\sqrt{2}\Omega i}{3}, -\frac{\Omega}{3} + \frac{2\sqrt{2}\Omega i}{3} \right\} \end{aligned}$$

Нуле трансфер функцију $H(s)=V_3(s)/Ug(s)$

$$\begin{aligned} \text{Nule:} &= \text{solve}(\text{Brojilac}=0, s) \\ &\{0\} \end{aligned}$$

Фреквенцијски одзив за трансфер функцију $H(s)=V_3(s)/Ug(s)$

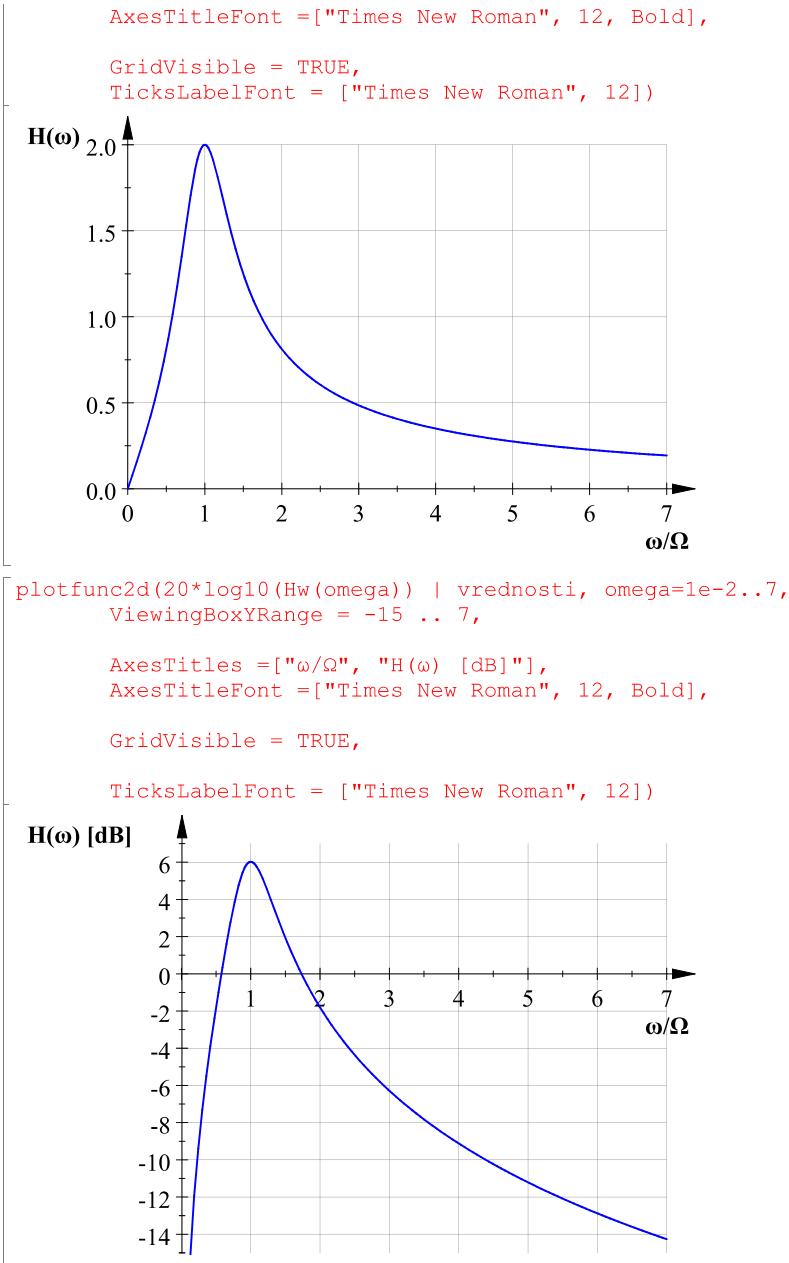
$$\begin{aligned} \text{Hjw:} &= H(s) | \{s=\omega*i\} \\ &\frac{4 \Omega \omega i}{3 \Omega^2 + 2 \Omega \omega i - 3 \omega^2} \end{aligned}$$

Амплитудска одзив је модул фреквенцијског одзив

$$\begin{aligned} \text{Hw(omega):} &= \text{Simplify}(\text{abs}(Hjw)) \\ &\frac{4 \Omega \omega}{\sqrt{9 (\Omega^2 - \omega^2)^2 + 4 \Omega^2 \omega^2}} \end{aligned}$$

Амплитудска карактеристика

$$\begin{aligned} \text{plotfunc2d(Hw(omega) | vrednosti, omega=0..7,} \\ \text{Scaling=Automatic,} \\ \text{AxesTitles =["}\omega/\Omega\text{", "}\text{H}(\omega)\text{"],} \end{aligned}$$

Кружна учестаност при којој се остварује локални максимум амплитудске карактеристике

$$\Omega := \text{solve}(\text{diff}(Hw(\omega)^2, \omega) = 0, \omega)$$

$$\{\Omega\}$$

Вредност локалног максимума амплитудске карактеристике

$$Hw_{max} := \text{simplify}(Hw(\omega) | \{\omega = \Omega[1]\})$$

$$2$$

Граничне учестаности пропусног опсега

$$\Omega_g := \text{simplify}(\text{solve}(\text{abs}(Hjw) = Hw_{max}/\sqrt{2}, \omega))$$

$$\left\{ \frac{\Omega(\sqrt{10}-1)}{3}, \frac{\Omega(\sqrt{10}+1)}{3} \right\}$$

Ширина пропусног опсега

$$B_{3dB} := \text{simplify}(\Omega_g[2] - \Omega_g[1])$$

$$\frac{2\Omega}{3}$$

Импулсни одзив (Гринова функција, impulse response, unit impulse response) је инверзна унилатерална Лапласова трансформација одговарајуће трансфер функције

(уопштене комплексне функције електричног кола у области Лапласове трансформације).

$$g(t) := \text{Simplify}(\text{ilaplace}(H(s), s, t))$$
$$\frac{4\Omega e^{-\frac{\Omega t}{3}} \left(\cos\left(\frac{2\sqrt{2}\Omega t}{3}\right) - \frac{\sqrt{2} \sin\left(\frac{2\sqrt{2}\Omega t}{3}\right)}{4} \right)}{3}$$

Одскочни одзив (индициона функција, step response, unit step response)
је инверзна унитарална Лапласова трансформација одговарајуће
трансфер функције подељене са s .

$$f(t) := \text{Simplify}(\text{ilaplace}(H(s)/s, s, t))$$
$$\sqrt{2} e^{-\frac{\Omega t}{3}} \sin\left(\frac{2\sqrt{2}\Omega t}{3}\right)$$